

Raad van State 18 augustus 2004

Afdeling bestuursrechtspraak

200306971/1

(mrs Loeb, Vlasblom, Van Dijk)

RV 2004, nr. 38 (met noot G.R. de Groot); JV 2004/403 (met noot G.R. de Groot, tevens behorend tot JV 2004/404 en JV 2004/S421)

[Europees Verdrag inzake nationaliteit, artikel 7; Rijkswet op het Nederlanderschap, artikelen 14 en 15]

Artikel 7 Europees Verdrag inzake nationaliteit heeft rechtstreekse werking. Artikel 15 lid 1 onder d Rijkswet Nederlanderschap is echter niet in strijd met artikel 7 van dat Verdrag. Nu de genaturaliseerde in bezwaar heeft gesteld dat hij voor het Koninklijk Besluit inhoudende intrekking van zijn naturalisatie stappen heeft gezet om afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit, heeft de minister ten onrechte niet onderzocht of die stelling juist was, noch beoordeeld welke betekenis daaraan diende toe te komen en is dat besluit aldus ten onrechte in bezwaar op de daaraan ten grondslag gelegde redenen gehandhaafd.

Uitspraak op het hoger beroep van:

de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie namens de regering,
appellant,

tegen de uitspraak van de rechtbank Amsterdam van 9 september 2003 in het geding tussen:

[verzoeker], wonend te [woonplaats],

en

appellant.

1. Procesverloop

Bij Koninklijk Besluit van 4 februari 2002 is het Koninklijk Besluit van 2 april 2001, waarbij aan [verzoeker] (hierna: de vreemdeling) het Nederlanderschap is verleend, ingetrokken.

Bij Koninklijk Besluit van 2 september 2002 is het daartegen door de vreemdeling gemaakte bezwaar ongegrond verklaard. Dit besluit is aangehecht.

Bij uitspraak van 9 september 2003, verzonden op dezelfde dag, heeft de rechtbank Amsterdam (hierna: de rechtbank), voor zover thans van belang, het daartegen door de vreemdeling ingestelde beroep gegrond verklaard, dat besluit vernietigd en bepaald dat een nieuw besluit wordt genomen met inachtneming van hetgeen in de uitspraak is overwogen. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft appellant (hierna: de minister) bij brief, bij de Raad van State ingekomen op 20 oktober 2003, hoger beroep ingesteld. De gronden van het beroep zijn aangevuld bij brief van 3 december 2003. Deze brieven zijn aangehecht.

Bij brief van 19 januari 2004 heeft de vreemdeling van antwoord gediend.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 19 mei 2004, waar de minister, vertegenwoordigd door mr. M.M. van Asperen, advocaat te Den Haag, en de vreemdeling, bijgestaan door mr. B. Hoepelman, zijn verschenen.

2. Overwegingen

2.1. Ingevolge artikel 7, aanhef en onder b, van het Europees Verdrag inzake nationaliteit (hierna: het EVN) mag een Staat die Partij is in zijn nationale wetgeving niet voorzien in het verlies van zijn nationaliteit van rechtswege of op initiatief van een Staat die Partij is, behoudens in het geval verkrijging van de nationaliteit van een Staat die Partij is, door middel van aan de aanvrager toe te schrijven bedrieglijk gedrag, valse informatie of verzwijging van enig relevant feit.

Artikel 14, tweede lid, van de Rijkswet op het Nederlanderschap (hierna: de Rijkswet) bepaalt dat geen verlies van het Nederlanderschap uit welken hoofde dan ook plaats heeft, indien staatloosheid daarvan het gevolg zou zijn.

Ingevolge artikel 15, aanhef en onder d, van die wet gaat het Nederlanderschap voor een meerderjarige verloren door intrekking van het besluit waarbij het Nederlanderschap is verleend, welke kan plaatsvinden, indien de betrokkene heeft nagelaten na de totstandkoming van zijn naturalisatie al het mogelijke te doen om zijn oorspronkelijke nationaliteit te verliezen.

2.2. De minister klaagt dat de rechtbank er ten onrechte stilzwijgend van uit is gegaan dat artikel 7, eerste lid, van het EVN een ieder verbindende bepaling is, als bedoeld in artikel 93 van de Grondwet. Voorzover de rechtbank daarvan wel terecht is uitgegaan, heeft zij in elk geval ten onrechte overwogen dat artikel 15, aanhef en onder d, van de Rijkswet zich niet met die verdragsbepaling verdraagt, aldus de minister.

Voorts betoogt de minister dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat het besluit van 2 september 2002 in strijd met artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb) is genomen, doordat in de heroverweging in bezwaar niet is betrokken dat de vreemdeling stappen heeft gezet om afstand te doen van zijn (...) nationaliteit. Nu de vreemdeling in strijd met een door hem ondertekende verklaring ook na aanmaning had nagelaten afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit, stond diens nalatigheid in bezwaar vast en kon deze in die fase van de procedure niet meer worden hersteld, aldus de minister.

2.3. Op 20 juli 2000 heeft de vreemdeling een verzoek om naturalisatie ingediend, bij gelegenheid waarvan hij heeft verklaard 'op de eerste aanvraag van de Staatssecretaris van Justitie (hierna: de staatssecretaris) stappen te doen die ertoe leiden, dat de nationaliteit die hij momenteel bezit, wordt verloren en de eventuele daaraan verbonden kosten te voldoen.'

2.3.1. Aan het Koninklijk Besluit van 4 februari 2002 is ten grondslag gelegd dat de vreemdeling bij brieven van 24 april, 23 juli en 8 november 2001 is verzocht afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit, doch hij daarop niet heeft gereageerd.

2.3.2. In het daartegen door de vreemdeling ingediende bezwaarschrift heeft deze, voorzover thans van belang, gesteld dat hij die brieven niet heeft ontvangen. Op 19 december 2001 heeft hij zich echter volgens dat geschrift, nadat hij van een vriend had vernomen dat hij afstand van zijn oorspronkelijke nationaliteit moest doen, gewend tot de Egyptische ambassade, alwaar hij te kennen heeft gegeven dat hij afstand wenste te doen van zijn (...) nationaliteit. Ten bewijze hiervan heeft hij een daartoe strekkende verklaring van de ambassade, gedateerd 25 februari 2002, aan de staatssecretaris toegezonden.

Ter zitting van de bezwaarschriftcommissie heeft de vreemdeling onder meer een verklaring overgelegd van de (...) autoriteiten, gedateerd 15 mei 2002, dat hem bij Ministerieel Besluit van

22 april 2002 toestemming is verleend de Nederlandse nationaliteit aan te nemen op de voorwaarde dat afstand wordt gedaan van de (...) en dat hij niet meer als (...) wordt beschouwd vanaf de datum waarop hij de Nederlandse nationaliteit verkrijgt. De vreemdeling heeft bij die gelegenheid voorts verklaard dat de (...) ambassade heeft bevestigd dat hij niet meer van (...) nationaliteit is.

2.3.3. Aan het Koninklijk Besluit van 2 september 2002 is, voorzover thans van belang, ten grondslag gelegd dat de gevolgen van de door de vreemdeling gestelde omstandigheid dat hij de aan hem toegezonden brieven niet heeft ontvangen voor zijn rekening komen en dat de door hem in bezwaar overgelegde stukken alle te laat zijn, want ingediend na afloop van de laatstelijk op 8 november 2001 aan hem gegunde fatale termijn van één maand.

2.4. De Afdeling overweegt het volgende.

2.4.1. Volgens het Toelichtend Rapport van de Raad van Europa op het EVN (hierna: het Toelichtend Rapport) behelst artikel 7 van het EVN een uitputtende opsomming van gevallen, waarin de nationaliteit automatisch door de werking van de wet of op initiatief van een staat die partij is kan worden verloren. Het staat de staten die partij zijn derhalve niet vrij in andere gevallen te voorzien in het verlies van nationaliteit, dan die verdragsbepaling toestaat. Voor de doorwerking van deze als verbod geformuleerde bepaling in het nationale recht is, behoudens het opheffen van eventueel ermee in strijd zijnde wetgeving, geen nadere wetgeving vereist. De rechtbank heeft derhalve artikel 7, aanhef en onder b, van het EVN terecht rechtstreeks toegepast.

2.4.2. Volgens het Toelichtend Rapport bij die bepaling (paragraaf 61) moet het bij het bedrieglijk gedrag, het verstrekken van valse informatie of het verzwijgen van enig relevant feit gaan om opzettelijk handelen of nalaten door de aanvrager, welk handelen of nalaten een substantiële rol heeft gespeeld bij de verkrijging van de nationaliteit. Als een persoon de nationaliteit van een staat die partij is bijvoorbeeld verkrijgt onder de voorwaarde dat hij vervolgens afziet van zijn oorspronkelijke nationaliteit en hij dit dan niet vrijwillig doet, is de staat die partij is gerechtigd te voorzien in het verlies van zijn nationaliteit.

2.4.3. Gelet op artikel 7 van het EVN en de daarop gegeven toelichting, dient artikel 15, aanhef en onder d, van de Rijkswet aldus te worden gelezen, dat de verleende nationaliteit kan worden ingetrokken, indien betrokkene, in strijd met een door hem ondertekende verklaring, opzettelijk zijn oorspronkelijke nationaliteit niet heeft opgegeven.

2.4.4. Bij de beoordeling of van afstand in voormelde zin sprake is, is geen plaats voor de toepassing door de minister van artikel 7:11 van de Awb, zoals die heeft plaatsgevonden. Die bepaling verplicht in beginsel tot volledige heroverweging van het besluit waartegen het bezwaar zich richt en de daaraan ten grondslag gelegde feiten. Er is geen reden in dit geval een uitzondering op die regel aan te nemen. Derhalve kon in bezwaar nog blijken dat de vreemdeling afstand heeft gedaan van zijn oorspronkelijke nationaliteit. Bovendien staat de toepassing door de minister van de bepaling op gespannen voet met artikel 14, tweede lid, van de Rijkswet, aangezien die tot gevolg kan hebben dat de betrokkene staatloos wordt.

2.4.5. Nu de vreemdeling in bezwaar heeft gesteld dat hij voor het Koninklijk Besluit van 4 februari 2002 stappen heeft gezet om afstand te doen van zijn oorspronkelijke nationaliteit, heeft de minister ten onrechte niet onderzocht of die stelling juist was, noch beoordeeld welke betekenis daaraan diende toe te komen en is dat besluit aldus ten onrechte in bezwaar op de daaraan ten grondslag gelegde redenen gehandhaafd. De rechtbank heeft derhalve terecht, zij het niet op de juiste gronden, het daartegen door de vreemdeling ingestelde beroep gegrond verklaard.

2.5. Het hoger beroep is ongegrond. De aangevallen uitspraak dient, zij het met verbetering van de gronden waarop zij berust, te worden bevestigd.

2.6. De minister dient op na te melden wijze te worden veroordeeld in de proceskosten.

3. *Beslissing*

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State

Recht doende in naam der Koningin:

I. bevestigt de aangevallen uitspraak;

II. veroordeelt de Minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie in de door appellant in verband met de behandeling van het hoger beroep gemaakte proceskosten tot een bedrag van # 644,00, geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand; het dient door Minister van Justitie te worden betaald aan de Secretaris van de Raad van State (bankrekening Raad van State 192323091 onder vermelding van het zaaknummer).

Source: Gerard-René de Groot (2009). *Jurisprudentie Nationaliteitsrecht*. Editie 2010-2011. 's-Gravenhage: Reed Business.